

گزارش

هر ساله در ماه سپتامبر، رهبران سراسر جهان در سازمان ملل متحد در نیویورک گرد هم می‌آیند تا درباره بزرگ‌ترین مسائل پیش رو بحث و قطعنامه‌هایی تصویب کنند. مجمع عمومی سازمان ملل متحد در دومین سه‌شنبه سپتامبر آغاز به کار می‌کند. امسال، این مجمع در ۹ سپتامبر و تعیین برنامه‌کاری نشست توسط دبیرکل و کارهای سازمانی آغاز شد. در روزهای پس از آن نیز نمایندگان جلساتی برگزار کرده‌اند، کمیته‌هایی تشکیل داده‌اند و برای بحث سطح بالا آماده شدند.

جنگ‌های اوکراین، غزه و سودان بر نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل سایه انداخته است. بحران‌های اقتصادی، مهاجرتی و همچنین موضوع شدیداً مورد اختلاف تغییرات اقلیمی نیز از جمله موضوعاتی بود که رهبران جهانی به آن پرداخته‌اند. در حالی رؤسای جمهوری، نخست‌وزیران و سایر رؤسای کشورها برای نشست سازمان ملل گرد هم آمدند که در حداقل سه قاره، آتش جنگ همچنان شعله‌ور است و بی‌اعتمادی عمومی بی‌سابقه به نهادهای بین‌المللی همچنان وجود دارد. سال به سال، مقامات سازمان ملل و رهبران جهانی از این گردهمایی برای ارائه تکرار شعارها، ایده‌های بزرگ و نقشه‌راه‌های مفصل برای تغییر استفاده می‌کنند اما پیشرفت ملموس همچنان غایب اصلی این رویدادهاست.

شرکت‌کنندگان و سخنرانان

بیش از ۱۵۰ رئیس دولت و سران کشورها در مجمع عمومی سخنرانی می‌کنند. همه کشورهای عضو دعوت شده‌اند تا سخنرانی ایراد کرده و جلسه توسط رئیس مجمع عمومی که در حال حاضر آنتانیا باتریوک، وزیر خارجه سابق آلمان است، اداره می‌شود. طبق سنت، برزیل همیشه اولین کشوری است که سخنرانی می‌کند؛ رسمی که از سال ۱۹۵۵ و زمانی که این کشور دواطلبانه برای شروع بحث اعلام آمادگی کرد، آغاز شد. به عنوان کشور میزبان، ایالات متحده معمولاً دومین سخنران است. امسال، این ترتیب دینامیکی جالب ایجاد کرد؛ زیرا لوییز ایناسیو لولا دا سیلوا، رئیس جمهوری برزیل که به نمایندگی از کشور سخنانی کرد، با دونالد ترامپ، رئیس جمهوری ایالات متحده که بافلاصه پس از

او در جایگاه ایستاد، روابط پرتنشی داشته است. ترامپ دولت لولا را به کینه‌توزی سیاسی علیه ژائیر بولسونارو رئیس جمهوری سابق برزیل و متحدش متهم کرده که هفته گذشته به دلیل توطئه برای کودتای پس از شکست در انتخابات ۲۰۲۳ مقابل لولا محکوم شد. برای سایر کشورهای عضو، ترتیب سخنرانی بر اساس سطح نمایندگی (رئیس دولت، رئیس کشور یا وزیر)، ترجیحات اعلام‌شده و توازن جغرافیایی تعیین می‌شود. می‌یابد و در روز دوشنبه، ۲۹ سپتامبر از سر گرفته می‌شود؛ زیرا هیچ جلسه‌ای در روز یکشنبه برگزار نمی‌شود.

دستور کارهای جنجالی

هشتادمین مجمع عمومی سازمان ملل با شعار «با هم بهتر: ۸۰ سال پیش‌تر برای صلح، توسعه و حقوق بشر» آغاز به کار کرد. امسال، تحولات

فلسطین یکی از محورهای اصلی بوده و به تغییرات اقلیمی، هوش مصنوعی، بحران‌های غذایی جهانی و درگیری‌های سراسر جهان و دیگر

هشتادمین مجمع عمومی سازمان ملل زیر سایه جنگ و اختلاف

غزه مایه شرم جامعه جهانی است

ترامپ متحدان اروپایی، سازمان ملل و تغییرات اقلیمی را

به باد انتقاد گرفت

کتابخانه Getty Images

به توقف جنگ غزه کمک کند.

فرانسه، آندورا، بلژیک، لوکزامبورگ، مالت و موناکو در یک اجلاس سطح بالا در نیویورک که مشترکاً توسط فرانسه و عربستان سعودی برگزار شد، کشور فلسطین را به رسمیت شناختند. استرالیا، کانادا، پرتغال و بریتانیا که قبلاً فلسطین را به رسمیت شناخته بودند نیز در این نشست سخن گفتند. اکنون کشور فلسطین توسط ۱۵۷ کشور از ۱۹۲ عضو سازمان ملل، یعنی ۸۱ درصد جامعه بین‌المللی به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت شناخته شده است. این اقدامات نشان دهنده روند رو به رشد بین‌المللی برای به رسمیت شناختن کشور فلسطینی است. در این حال، تلاش‌ها برای اعطای عضویت کامل در سازمان ملل

برزیل در نوار غزه شد. چهار کشور آمریکای لاتین برزیل، شیلی، کلمبیا و پرو ضمن تأکید بر چند جانبه‌گرایی، خواستار احترام به قوانین بین‌المللی و صیانت از حاکمیت کشورهایشان شدند. آنها همچنین قویاً جنايات اسرائیل در غزه را محکوم کرده و خواستار اقدام سریع

به توقف جنگ غزه کمک کند. فرانسه، آندورا، بلژیک، لوکزامبورگ، مالت و موناکو در یک اجلاس سطح بالا در نیویورک که مشترکاً توسط فرانسه و عربستان سعودی برگزار شد، کشور فلسطین را به رسمیت شناختند. استرالیا، کانادا، پرتغال و بریتانیا که قبلاً فلسطین را به رسمیت شناخته بودند نیز در این نشست سخن گفتند. اکنون کشور فلسطین توسط ۱۵۷ کشور از ۱۹۲ عضو سازمان ملل، یعنی ۸۱ درصد جامعه بین‌المللی به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت شناخته شده است. این اقدامات نشان دهنده روند رو به رشد بین‌المللی برای به رسمیت شناختن کشور فلسطینی است. در این حال، تلاش‌ها برای اعطای عضویت کامل در سازمان ملل

برزیل در نوار غزه شد. چهار کشور آمریکای لاتین برزیل، شیلی، کلمبیا و پرو ضمن تأکید بر چند جانبه‌گرایی، خواستار احترام به قوانین بین‌المللی و صیانت از حاکمیت کشورهایشان شدند. آنها همچنین قویاً جنايات اسرائیل در غزه را محکوم کرده و خواستار اقدام سریع

انرژی هند و روسیه، همگی نشان می‌دهد که «دلارزدایی» دیگر صرفاً یک گفتمان نیست؛ بلکه روندی عملیاتی است. پیامد این روند برای اقتصاد جهانی روشن است: (۱) تضعیف نقش نهادهای مالی بین‌المللی که بر دلار متکی‌اند؛ از صندوق بین‌المللی پول گرفته تا بانک جهانی. (۲) افزایش مشروعیت سازوکارهای موازی مانند پرداخت‌های دوطرفه با ارزهای محلی یا سازوکارهای بریکس. (۳) تشدید رقابت ارزی و سیاسی که می‌تواند سازمان تجارت جهانی را هم در حاشیه قرار دهد و منجر به بی‌ثباتی بیشتر در نظام تجارت جهانی شود. (۴) هزینه‌های انتقالی برای بازارها به به شرکت‌ها و بانک‌ها هزینه بیشتری برای پوشش ریسک ارزی محتمل می‌کند.

انرژی هند و روسیه، همگی نشان می‌دهد که «دلارزدایی» دیگر صرفاً یک گفتمان نیست؛ بلکه روندی عملیاتی است.

پیامد این روند برای اقتصاد جهانی روشن است: (۱) تضعیف نقش نهادهای مالی بین‌المللی که بر دلار متکی‌اند؛ از صندوق بین‌المللی پول گرفته تا بانک جهانی. (۲) افزایش مشروعیت سازوکارهای موازی مانند پرداخت‌های دوطرفه با ارزهای محلی یا سازوکارهای بریکس. (۳) تشدید رقابت ارزی و سیاسی که می‌تواند سازمان تجارت جهانی را هم در حاشیه قرار دهد و منجر به بی‌ثباتی بیشتر در نظام تجارت جهانی شود. (۴) هزینه‌های انتقالی برای بازارها به به شرکت‌ها و بانک‌ها هزینه بیشتری برای پوشش ریسک ارزی محتمل می‌کند.

مذاکرات مادرید و مدیریت افول آمریکا

روایت رسمی مذاکرات مادرید بر چند محور متمرکز بود: تعرفه‌های متقابل (با میانگین ۵۵ درصد بر کالاهای چینی در آمریکا)؛ فشار واشنگتن بر متحدان برای اعمال

جهان

۵

بدون روتوش

محمد محسن فایضی

کارشناس مسائل فلسطین

تنها راه: باور نصرالله به روح‌الله

به بهانه سالگرد

ترور دبیرکل حزب‌الله در ضاحیه

۵ خرداد ۱۳۷۹ (۲۵ می ۲۰۰۰) اسرائیلی‌ها جنوب لبنان را ترک کردند و پس از دو دهه درگیری و اشغال، لبنان از سیطره صهیونیست‌ها آزاد شد. به همین مناسبت ۱۷ تیرماه جوانی با ریش و عمامه‌ای مشکی پشت تریبون مصلاي دانشگاه تهران می‌رود تا پیش از آغاز خطبه‌های نماز جمعه مرحوم هاشمی رفسنجانی، چند دقیقه‌ای را از روی کاغذ به فارسی بخواند: «۲۲ سال پیش دشمن صهیونیستی بخش‌هایی از سرزمین لبنان را در جنوب آن تحت اشغال خویش درآورد، در آن زمان سؤال اساسی این بود ما چه بکنیم؟ ما می‌ای (چه) می‌بایست می‌کردیم؟ بسیاری معتقد بودند که ما به دلیل ضعف و عجز خود هیچ گونه انتخابی نداشته و ناچار به پذیرش واقعیت موجود و هم‌زیستی با آنها هستیم! آیا این امکان وجود داشت ارتشی که خود را ارتش شکست ناپذیر قلمداد می‌کرد و در همه جبهه‌های جنگ با ارتش‌های کشورهای عربی جنگیده بود، با شکست مواجه سازیم؟ مجموعه‌ای از شخصیت‌های لبنانی و در رأس آنها، شهید سید عباس موسوی دبیرکل حزب‌الله لبنان به تهران آمده و خدمت امام راحل شرفیاب شده و اوضاع لبنان را به اطلاع ایشان رسانده و از حضرت امام درخواست کردند که آنها را مورد ارشاد و راهنمایی خود قرار داده و تکلیف شرعی آنان را مشخص نمایند.»

آن جوان با عینک‌های بزرگ بر چشم‌هایش که نامش نصرالله نبود در حالی که صدایش را بلندتر کرده است، ادامه می‌دهد: «در آن ملاقات حضرت امام فرمودند که باید لبنان را به گورستان متجاوزان صهیونیستی تبدیل نمایم و در مقابل شما هیچ راهی به جز جهاد و مقاومت و پایداری وجود ندارد. ایشان فرمودند درست است که شما عده قلیلی هستید. ولی به خداوند متعال تکیه کنید و اوست که شما را یاری خواهد کرد و پیروزی از آن شماست. حضرت امام تأکید فرمودند که از نقطه صفر آغاز کرده و منتظر هیچ کس نباشید و بدون هیچ تردیدی با چشمان خود وعده الهی را خواهید دید.»

حالا سید حسن نصرالله جوان حدود ربع قرن پس از دیدار شهید سید عباس موسوی با امام خمینی به تهران آمده بود که بگوید وعده روح‌الله(ره) عملیاتی شده و صهیونیست‌ها بدون هیچ مذاکره، آورده یا توافق امنیتی لبنان را ترک کرده‌اند و ما بالاخره پیروز شدیم.

نصرالله با تمام درایت، عقلانیت و سیاست تا روز آخر به این مسأله باور داشت و به قول شهید حاج رمضان او پس از ۷ اکتبر هم با علم به محدودیت‌ها، قدرت دشمن، سناریوهای محتمل و آنچه ممکن است رخ دهد باز تنها براساس ایمان، تکلیف خود می‌دانست که باید از غزه دفاع کند.

سید حسن نصرالله بدون استثنا در تمامی سخنرانی‌های برتعدادش در دوران طوفان الاقصی بخش اولیه صحبت‌هایش را به لزوم دفاع از غزه با توکل و اعتقاد به نصرت الهی و چرایی خالت حزب‌الله پرداخت. گاهی اوقات در ظاهر بن‌بست پیش روی ماست، اما در مقابل ظلم و اشغالگری هیچ چاره‌ای جز جهاد و پایداری پیش روی ما نیست. سید شهید بزرگ قدس، سید حسن نصرالله به خوبی نشان داد و اثبات کرد که آنچه موجب رهایی، عزت و کرامت خواهد شد ایستادگی و مقاومت خواهد بود.

پس از صحبت‌های سید حسن نصرالله مرحوم هاشمی رفسنجانی خطبه‌ای نماز جمعه آن روز تهران را خطابیه می‌کنند و در تأکید صحبت‌های پیش خطبه می‌گوید: «از مسائل مهم بین‌المللی که در این قرن داریم یکی مسأله لبنان است که انصافاً یک ستاره درخشانی است در فضای تاریخ مناسبات بین‌المللی و یک روزنه امید است برای مردمی که فکر می‌کردند همیشه در مقابل زور و قدرت و سرنیزه باید تسلیم باشند و فکر می‌کردند که یک ملت ضعیف، زورش به یک ملت نیرومند حالا انصافاً مهم است اگر ما خودمان هم طرفدار نبودیم و در این مسائل شریک نبودیم، می‌خواستیم درباره آن قضاوت کنیم، به جای دیگری هم مربوط می‌شد مسأله برای ما مهم است. یک جریان مقاومت جمعی از جوانان و مردم با جان و امکانات محدودشان در مقابل قدرت بسیار سفاک و بی رحمی مثل اسرائیل ایستادند و آن را مجبور کردند برای اولین بار در تاریخ دولت اسرائیل از سال ۱۹۴۸ تا امروز یعنی بیش از ۵۰ سال بالاچار عقب‌نشینی کند و آن هم عقب‌نشینی غیرمنظم و با قرار و بدون برنامه. این موضوع بسیار مهمی است... کار مهمی است ناشی از ایمان، جهاد و مقاومت و به استقلال شهادت رفتن، ترسیدن از مرگ و معلوم شد کسی که اسرائیل را به زانو درمی‌آورد، اینها هستند و می‌تواند الگو و درسی برای دیگرانی که می‌خواهند مبارزه کنند، باشد.»

ملل همان چیزی بود که تقریباً همه از ترامپ انتظار داشتند. ترامپ درخواست کشورهای متحد برای حمایت از به رسمیت شناختن کشور فلسطین در بویوحه تجاوز و گشتار ادامه‌دار اسرائیل به غزه را رد کرد. او از کشورهای اروپایی خواست مجموعه تحریم‌های اقتصادی پیشنهادی او علیه روسیه را بپذیرند و ادعا کرد که چنین اقداماتی به پایان جنگ در اوکراین کمک خواهد کرد.

دونالد ترامپ همچنین تغییرات اقلیمی را «بزرگ‌ترین فریب تاریخ» خواند و نهادهای بین‌المللی را متهم کرد که مردم را گمراه کرده‌اند. او خاطرنشان کرد: «به نظر من، این بزرگ‌ترین فریب تاریخ است.» رئیس‌جمهوری آمریکا افزود: «تمام این پیش‌بینی‌هایی که توسط سازمان ملل و بسیاری دیگر اغلب به دلایل نادرست انجام شده، اشتباه بودند.» او با اشاره به پیش‌بینی‌های تغییرات اقلیمی گفت: «این پیش‌بینی‌ها توسط افراد نادان انجام شده که ثروت کشورهایشان را هدر داده‌اند و به همان کشورها هیچ شانس‌ی برای موفقیت نداده‌اند.»

رهبر آمریکا سازمان ملل را به دلیل ناکامی در تحقق پتانسیل خود مورد انتقاد قرار داد و گفت که این نهاد بین‌المللی اکنون تنها به نوشتن نامه‌های «تند و تیز» بدون اقدامات بعدی بسنده می‌کند. ترامپ گفت: «اینها کلمات توخالی هستند و کلمات توخالی جنگ‌ها را حل نمی‌کنند.» او همچنین ادعا کرد که ایالات متحده «بهرترین» و «بهترین» کشور برای کسب و کار بوده و به این افتخار کرد که اقتصاد آمریکا «بزرگ‌تر و حتی بهتر» از دوره اول حضورش در کاخ سفید است.

رئیس‌جمهوری آمریکا در جریان سخنرانی خود به خرابی تله‌رامپتر طعنه زد و با شوخی گفت که اپراتور آن به دردرسر بزرگی افتاده است. ترامپ گفت: «برایم مهم نیست که این سخنرانی را بدون تله‌رامپتر انجام دهم، چون تله‌رامپتر کار نمی‌کند.» او با خنده افزود: «فقط می‌توانم بگویم هر کسی که این تله‌رامپتر را اداره می‌کند، حسایی به دردرسر افتاده است.»

ترامپ همچنین به خرابی پله‌برقی در ساختمان سازمان ملل اشاره کرد و گفت که اگر ملانیا ترامپ، بانوی اول و «مرم عالی» نبود، ممکن بود زمین بخورد. او با طنز گفت: «این دو چیزی است که از سازمان ملل نصمیم شد: یک پله‌برقی خراب و یک تله‌رامپتر معیوب.»

هم به‌تدریج محو می‌شود. اگر ناکام بماند؛ بازهم نتیجه کشورهای دیگر مسیر دلارزدایی را ادامه خواهند داد؛ بنابراین، آمریکا در هر دو حالت با چالش کاهش نقش دلار مواجه است .

پیش‌نویس استراتژی دفاع ملی ۲۰۲۵ که توسط وزیر دفاع پیت هگست و مشاور امنیتی البریج کولبی هدایت می‌شود، نوعی بازخوانی مدرن از «دکترین مونرو» تلقی شده است. این سند بر تمرکز بر نیمکره غربی و کاهش تعهدات فرامنطقه‌ای تأکید دارد. در نتیجه، «اقتصاد» و «امنیت» در یک چهارچوب انزواگرایانه به‌هم پیوند می‌خورند. این رویکرد نه‌تنها تغییر سیاست خارجی را نشان می‌دهد، بلکه به‌طور مستقیم بر نظام پولی و مالی بین‌المللی اثرگذار است. محدود شدن نقش آمریکا در تجارت جهانی یعنی کاهش تقاضای جهانی برای دلار. پیش‌نویس استراتژی دفاع ملی ۲۰۲۵ آمریکا نشان می‌دهد که این کشور در حال بازگشت به‌نوعی مونروئیسم مدرن است: تمرکز بر نیمکره غربی، کاهش حضور جهانی و نوعی انزواگرایی انتخابی. این تغییر رویکرد را باید کنار مذاکرات مادرید گذاشت؛ چراکه اقتصاد و امنیت آمریکا حالا به‌هم گره‌خورده‌اند و هر دو به سمت «مدیریت افول» حرکت می‌کنند. این تصویر نشان می‌دهد که ما در آستانه یک تغییر بزرگ نظام اقتصادی هستیم؛ تغییری شبیه به آنچه در سال ۱۹۷۱ با فروپاشی برتون‌وودز رخ داد؛ اما شاید عمیق‌تر. اگر آن زمان دلار-نفت جایگزین شد، امروز هیچ تضمینی نیست که «دلار-چین» یا «دلار-بریکس» بتواند همین نقش را ایفا کند. مذاکرات مادرید صرفاً درباره تیک‌تاک یا تعرفه سویا نیست. این نشست نماد مرحله‌ای تازه از نظم جهانی است که در آن دلار دیگر بی‌رقبب نخواهد بود و آمریکا ناچار است افول خود را مدیریت کند.

پادشاه اسپانیا: در مورد فلسطین و غزه، نمی‌توانیم نسبت به بمباران‌ها از جمله بمباران بیمارستان‌ها ساکت بمانیم و چشمان خود را بر روی این تحولات ببندیم. این موضوعات باعث شرم جامعه جهانی است

روشن ساز کلام

مذاکرات مادرید را نمی‌توان صرفاً به‌عنوان یک نزاع تجاری میان آمریکا و چین تحلیل کرد. روافع، واشنگتن دیگر تمایلی به هزینه‌های سنگین رهبری جهان ندارد. سیاست امروز آمریکا بیش از هر زمان دیگری به سمت «انزواگرایی انتخابی» حرکت کرده است: انزواگرایی‌ای که در آن، اقتصاد و امنیت به‌طور مستقیم به یک‌دیگر گره‌خورده‌اند. مذاکرات تجاری با چین در مادرید نه‌فقط درباره تعرفه و نفت، بلکه درباره بازتعریف موقعیت ژئوپلیتیک آمریکا بود. این گفت‌وگوها بخشی از یک استراتژی کلان‌تر هستند که هدف آن تغییر سیاست خارجی را نشان می‌دهد، بلکه به‌طور مستقیم بر نظام اقتصادی نقش ایفا می‌کند. شباهت‌ها با بحران ۱۹۷۱ نشان می‌دهد که ما در آستانه یک تغییر رژیم پولی دیگر قرار داریم؛ تغییری که می‌تواند از دل «بازصنعتی‌سازی آمریکا» و «دلارزدایی جهانی» سر برآورد.

مادرید بیش از آنکه پایتخت یک مذاکره تجاری باشد، محنه آشکار شدن حقیقتی تلخ برای واشنگتن است: پایان دوران دلار به‌عنوان ستون اقتصاد جهانی آغازشده است. تیک‌تاک، تعرفه‌ها و نفت روسیه همه فقط شاخ و برگ ماجرا هستند. پرسش اصلی دیگر این نیست که آیا دلار افول می‌کند؛ بلکه این است که آمریکا می‌تواند این افول را مدیریت کند یا جهان، نظم جدیدی را بدون او خواهد ساخت.

برای ایران و بسیاری از کشورهای «حاشیه‌نشین نظم دلار»، این روند یک فرصت و یک تهدید هم‌زمان است. فرصت از آن جهت که شکاف در رژیم پولی می‌تواند امکان مانور اقتصادی و مالی بیشتری فراهم کند. تهدید از آن رو که فروپاشی نظم قدیم می‌تواند به بی‌ثباتی‌های تازه و حتی درگیری‌های منطقه‌ای منجر شود.

واقعیت آن است که واشنگتن خود، با استفاده بیش‌ازحد از دلار به‌عنوان ابزار سیاسی و حتی «سلاح ژئوپلیتیک»، بی‌اعتمادی جهانی را فراهم کرده است